

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. אף על פי שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע תפלה אבל אם בא לומר בסוף כל ברכה וברכה מעין כל ברכה וברכה אומר ... אם יש לו חולה בתוך ביתו אומר בברכת חולים ואם צריך לפרנסה אומר בברכת השנים.....1
- ב. אם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר יוה"כ אומר.....7
- ג. ואלו אידיהן של עובדי כוכבים ... כל מיתה שיש בה שריפה יש בה עבודת כוכבים ושאין בה שריפה אין בה עבודת כוכבים אבל יום תגלחת זקנו ובלוריתו ויום שעלה בו מן הים ויום שיצא מבית האסורין ועובד כוכבים שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו היום ואותו האיש בלבד.....8
- ד. קלנדא ... אין אסורה אלא לעובדיה בלבד.....9
- ה. עובד כוכבים שעשה משתה לבנו וזימן כל היהודים שבעירו אף על פי שאוכלין משלהן ושותין משלהן ושמש שלהן עומד לפניהם מעלה עליהם הכתוב כאילו אכלו מזבחי מתים 10
- ו. כל תלתין יומין ... ובין לא א"ל מחמת הלולא אסור מכאן ואילך אי א"ל מחמת הלולא אסור ... עד תריסר ירחי שתא ומעיקרא ... אסור ... מכי רמו שערי באסינתי לבתר תריסר ירחי שתא ... דאדם חשוב הוא.....12
- ז. במלו דיני קנסות מישראל שגזרה מלכות הרשעה גזרה כל הסומך יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה תחרב ותחום שסומכין בו יעקר.....13
- ח. שלא דנו דיני נפשות מ"ט כיון דחזו דנפשי להו רוצחין ולא יכלי למידן אמרו מוטב נגלי ממקום למקום כי היכי דלא ליחייבו דכתיב ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא מלמד שהמקום גורם.....15
- דף ח.

**א. אף על פי שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע תפלה אבל אם
בא לומר בסוף כל ברכה וברכה מעין כל ברכה וברכה
אומר ... אם יש לו חולה בתוך ביתו אומר בברכת חולים
ואם צריך לפרנסה אומר בברכת השנים**

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

בתפילה העמידה אם רצה¹ להוסיף תפילה בכל ברכה מהברכות האמצעיות מעין אותה ברכה, רשאי² להוסיף³. כיצד היה לו חולה מבקש עליו רחמים בברכת "רפאנו", היה צריך לפרנסה מבקש עליה ב"ברכת השנים".

טוב ליזהר לכתחלה א. שאם שואל בשביל עצמו או בשביל יחיד שישאל דוקא בלשון יחיד ולא בלשון רבים ויכול לשאול אפילו באמצע הברכה.

ב. אבל אם שואל בשביל רבים יאמר בלשון רבים ולא בלשון יחיד

ג. וכשואל בשביל רבים לא יוסיף אלא בסוף הברכה קודם שאמר בא"י ולא באמצע. שלא יראה כמוסיף על המטבע שתקנו חכמים.

ואחר שאמר ברוך אתה ה' אפשר שאסור

ודוקא ביחיד אבל בצבור יכולים לומר אפילו באמצע ולכן אומרים סליחות באמצע "סלח לנו" וכן באמצע ברכה אמצעית של יוה"כ.

ובברכת "שמע קולנו" רשאי לשאול כל צרכיו⁴, בין בלשון יחיד בין בלשון רבים בין צרכיו ממש בין צרכי רבים, מפני שהיא כוללת כל הבקשות.

וכשיש לו חולה בתוך ביתו⁵ ובא לבקש עליו רחמים, טוב יותר שיבקש עליו בברכת "רפאנו" ממה שיבקש בברכת "שמע קולנו". ואם לא שאל בברכת "רפאנו" ישאל ב"שמע קולנו".

¹ שו"ע ונו"כ או"ח קי"א

² ועיין במ"ז (סימן קכ"ג) שכתב, שאין להוסיף בכל ברכה ובשומע תפלה בקביעות ובכל יום. והברכי יוסף (שם סק"ב) כתב לדחותו. ועיין עוד ביפה ללב (סק"א), שכתב גם כן לדחות דברי המ"ז, שמדברי הסולת בלולה (סק"א) בשם כתבי האר"י לא משמע כן. ועיין עוד בשו"ת שארית יהודה בלוחם (סימן י'), ובכף החיים (סק"ה).

³ תלמידי רבינו יונה (ברכות שם) כתבו בזה ארבעה חילוקים, ועיין בבית יוסף שהאריך בביאור דבריהם, ובסוף דבריו כתב שהרמב"ם והרא"ש לא סבירא להו כחילוקים אלו, ומכל מקום טוב לחוש לדברי רבינו יונה ⁴ כתב מרן הבית יוסף שכל חילוקי הדינים שכתבו תלמידי רבינו יונה הנזכר בזה הם לענין כשבא להוסיף באמצע אחת מהברכות האמצעיות, אבל כשבא להוסיף בשומע תפלה אף תלמידי רבינו יונה מודים דשרי בכל ענין.

⁵ מרן החיד"א בברכי יוסף (סק"א), הביא בשם הרב החסיד מהר"ר יעקב מולכו בתשובה כת"י (סימן קט), שעדיף טפי להתפלל על החולה בשומע תפלה, וכתב החיד"א שלפי דבריו יכוין במחשבתו בברכת רפאנו, ויתפלל עליו בפירוש בשומע תפלה. וסיים החיד"א, ואני שמעתי מפום רבנן קדישי שהיו מתפללים על החולה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

וכבר התבאר במסכת ברכות דף יב: שהרוצה להוסיף בברכת רפאינו בקשה לרפואה שלימה, יאמר קודם כי אל רופא רחמן ונאמן אתה, "יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, שתרפאינו רפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף, כדי שאהיה חזק בבריאות גוף ונשמה לקיום תורתך הקדושה, ברוך אתה ה' רופא חולי עמו ישראל".

אבל אם רצה להתפלל על הפרנסה⁶, טוב יותר שיתפלל במחשבתו ב"ברכת השנים", ויבקש בפיו בברכת "שמע קולנו". וכן נהגו לבקש על הפרנסה בברכת "שמע קולנו".

הבא להוסיף⁷ באחת הברכות האמצעיות, צריך שיתחיל קודם בברכה ואחר כך יוסיף מה שצריך, אבל לא יוסיף ואחר כך יתחיל הברכה⁸. שצריך לעשות עיקר ממטבע שטבעו חכמים ובקשה שלו תהיה טפילה ולא להיפך. וצריך להקדים ולומר מאמר שלם מענין הברכה כגון אם רוצה לבקש שיתן לו ד' דעה יקדים ויאמר אתה חונן לאדם דעת אבל לא תיבת אתה לבד וכן בכל הברכות⁹.

אם רוצה להתפלל על עצמו או על חבריו או על בני ביתו שלא יחלו בעתיד¹⁰, אינו רשאי לבקש בברכת "רפאנו", ודוקא כשיש כבר חולה יבקש בברכת "רפאנו".

וכן אם רוצה להתפלל על עצמו או על אחרים שלא יחסר לחמם בעתיד, אינו רשאי לבקש ב"ברכת השנים", אולם בברכת "שמע קולנו" רשאי להתפלל אף על העתיד.

הבא להוסיף בקשה באחת מהברכות האמצעיות, צריך שיזהר לכוין היטב גם בשאר ברכות, ולא רק באותה ברכה שרוצה להוסיף בה, כדי שלא יאמרו עליו בשמים

בברכת רפאנו, וכן אני נוהג וכ"כ הש"צ (דף קכח ע"ב), והזכור לאברהם (מע' תפלה), והשע"ת (סי' קמז סק"א), והמגן גבורים (סי' קמז אלף המגן סק"א), ושכן המנהג. וכ"כ בכה"ח כאן (סק"א). ועיין בספר בני ציון (סק"א) רבינו האר"י בשער הכוונות (דרוש ו' דעמידה, ובנוסח התפלה דף נא ע"ג), ובפרי עין חיים (שער העמידה פרק יט), שיבקש בברכת שמע קולנו. והובא במגן אברהם (סק"א). וכתב מרן החיד"א בברכי יוסף (סק"ב) ובקשר גודל (סימן טו אות יג) בשם גורי האר"י, שיתפלל במחשבתו על הפרנסה בברכת השנים, וישאל מזונותיו בפירוש בשמע קולנו. והביאוהו להלכה כמה אחרונים. וכן המנהג, לשאול על הפרנסה בשמע קולנו. ⁷ כן כתב מרן הבית יוסף בדעת הרא"ש. וכן כתב המור (סימן תקסו), והביאו להלכה הרמ"א בדרכי משה (סק"א) ובהנהגה כאן.

⁸ ודוקא כשמבקש בשביל כל ישראל בלשון רבים, בענין שישאל בסוף הברכה, אבל להרמב"ם והרא"ש, וכן אליבא דרבינו יונה כשמבקש צרכיו ממש, שרי אפילו באמצע הברכה.

⁹ מ"ב שם ג מהפמ"ג.

¹⁰ כן כתב הב"ח, ופירש כן בדעת רש"י ור"י והמור. וע"ש. וכן כתב העולת תמיד (סק"ב), ושכן משמע מדברי השלחן ערוך. וכן כתב האליה רבה (סק"ב), ושכן כתב הדברי חמודות (ברכות פרק ה' אות סב). וכן כתבו הפרי מגדים (אשל אברהם סק"א), והמגן גבורים (אלף המגן סק"א), והמשנה ברורה (סק"א), והכף החיים (סק"ד). וכדבריהם יש לפרש במאירי (עבודה זרה ח א) שכתב בזו הלשון: אם בא לומר בסוף כל ברכה וברכה מעין הברכה אומר, ובלבד בצריך לה, כגון אם היה לו חולה בתוך ביתו מזכירו בברכת רפאינו וכו', אבל ברכת שמע קולנו כולל בה כל מה שירצה ואף באינו צריך. ע"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

שפלוני סבור שאינו צריך אלא לדבר זה ולא לשאר דברים, ומחמת כן אינו מכוין אלא בדבר זה¹¹.

ראוי לו לאדם שיתפלל על חבירו החולה. וכבר התבאר במסכת ברכות שם שאם יש לו חולה בתוך ביתו אומר בברכת רפאינו¹², יהי רצון וכו' רפא נא את פלוני בן פלונית, רפואה שלימה בתוך שאר כל חולי עמך ישראל. ואם מתפלל על חולה בפניו, אינו מזכיר את שמו ואינו רשאי להמתין עד שומע תפלה, ומיהו אם לא הזכיר עד שומע תפלה, מזכיר שם.

אם החולה ת"ח, צריך לצער עצמו עליו כלומר שיתענה עליו כמו שהי' מתענה על עצמו כגון בתענית חלום, או שיצער עצמו שלא לשמוע קול שיר וכדו', מצד שיודע שחבירו בצער¹³

והמתפלל על חבירו ראוי לו שיתפלל בלשון ברורה שאינה משתמעת גם לדבר אחר, וכמו שאמרו בזוהר הקדוש (פרשת וישלח דף קסט ע"א), על הפסוק (בראשית לב פסוק יב) הֲצִילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו, "מכאן מאן דצלי צלותיה דבעי לפרשא מילוי בדקא יאות, הציילני נא, ואי תימא דהא שזבת לי מלבן, מיד אחי, ואי תימא קריבין אוחרנין סתם אחין אקרין, מיד עשו" וכו'. (פירוש, מכאן שהמתפלל צריך לפרש דבריו כראוי, "הציילני נא", ואם תאמר דהיינו שהצלתני מלבן, לכן הוסיף יעקב "מיד אחי", ואם תאמר שאף קרובים סתם נקראים אחים, לכן הוסיף יעקב "מיד עשו").

וכבר התבאר במסכת ברכות דף לד. שהמבקש רחמים על חבירו א"צ להזכיר שמו שכן מצינו במשה בהתפללו על רפואת מרים שאמר (במדבר יב פסוק יג) אֵל נָא רְפֹא נָא לָהּ, ולא אמר למרים¹⁴.

¹¹ כן כתב בספר חסידים (סימן קנח). ועיין ביפה ללב (סק"א).

¹² כתב בלקט הקמח החדש (סי' קמז סק"א) שבשבת שאין מתפללים על חולה שאין בו סכנה, יזכירו במחשבה בברכת 'אתה גבור' בתיבות 'רופא חולים', והוסיף שיש לפרש בזה 'שבת הוא מלועוק ורפואה קרובה לבא' כי בחול מזכירו ברפאינו, ובשבת עוד באתה גבור, א"כ קרובה הרפואה.

¹³ הנהגות ופסקים (הגרי"ח זוננפלד) הלכות ביקור חולים

¹⁴ ועיין במה שכתבו לבאר בזה העיון יעקב (שם), והחתם סופר (נדרים מ א), והגר"ח פלאנ"י ברוח חיים (סימן תקסט). ועיין עוד בזוהר הקדוש (פרשת נח דף סט ע"א), "בשעתא דדינא שריא בעלמא לא יאות לאיניש למידבר שמיה, דאי הכי ידכרון חובוי" וכו'. ומכל זה משמע דאינו רשאי להזכיר שמו. אולם בפסקי ריא"ז (ברכות סוף פרק ה') כתב: ונראה בעיני שאם רצה להזכיר מזכיר, כמבואר בקונטרס הראיות. וכן כתב מדנפשיה הפרי חדש (אות א'), דלשון אין צריך משמע שאם ירצה להזכיר מזכיר. ועיין להגר"ר יצחק עטייה בספר רוב דגן (ברכות לד א). מה שכתב בזה, ובמה שהשיב על דבריו בשו"ת יביע אומר חלק ב' (חלק אורח חיים סימן יא אות ה'). ועיין בשו"ת אפרקסתא דעניא (סימן כב), מה שהעיר בזה, ובמה שכתב ליישב בשו"ת יביע אומר (שם אות ד'). ועיין עוד בשו"ת ויעתר יצחק (סימן ח'), ובשו"ת באר שרים חלק ב' (סימן מד), ובשו"ת מנוחת משה (סימן קכב)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אולם¹⁵ זה דוקא בפניו, אבל כשמתפלל שלא בפניו צריך להזכיר שמו¹⁶. י"א שאם רוצה רשאי להזכירו בשמו אף בפניו¹⁷. ויש מחלקים¹⁸ שאם מתפלל על רפואתו יש להקפיד ואין להזכיר את שמו בפניו, אך כשאדם מתפלל על חבירו להמשיך לו טובה, טוב שיזכיר את שמו אך אין צריך להזכיר שם אמו¹⁹. וכן עיקר.

ובמסכת שבת דף סו: התבאר שהמתפלל על החולה, או על אדם אחר להצלחה, וכן הלווחש קמיעות וסגולות, וכן כשעושים כפרות או פדיון נפש וכן המתפלל על עצמו, יזכירו בשם אמו ולא בשם אביו²⁰.

¹⁵ בן כתב המהר"ש מנוישטאט (סימן תג), והביאו המהרי"ל (ריש הלכות שמחות, בנד"מ עמוד תקצט). וכן הובא מגן אברהם סימן קיט ס"ק א, ובאליה רבה (סימן קטז סק"א), ובפרי מגדים (אשל אברהם סוף סימן קמז), ובשלחן ערוך הגאון רבי זלמן (סעיף ג'), ובמגן גבורים (שם וכאן באלף המגן סק"א), ובמשנה ברורה (שם סק"ג וכאן סק"ב), ובכף החיים (שם סק"ג).

¹⁶ ולכאורה בן מוכח מנמ' תענית כג: "אמר ליה מה שמה חנה תתייפי חנה ונתייפת" וכן הוכיח בשו"ת יביע אומר חלק ב אורח חיים סימן יא

¹⁷ כ"כ בס' רוב דגן כך מוכח לכאורה מתענית דף כה. אמר לה מה שמך אמרה ליה איכו אמר איכו ניממו כשוריק אולם יש לדחות ששם איירי להמשיך לה טוב ולא רפואה ועוד יש לחלק כמש"כ בס' בן יהוידע שם שכ', דדוקא גבי מרים שהתפלה היתה על גופה א"צ להזכיר שמה, כיון שגופה לפניו. משא"כ גבי איכו שהתפלה על הכשורי ואין גוף הכשורי לפניו, לכן הוצרך לפרש בשמה.

¹⁸ בס' בן יהוידע ברכות לד שם וכ"מ בעיון יעקב (ברכות שם) שכ', שא"צ להזכיר שמו, כי אולי השם גרם החולי, שהרי בשביל בן משנים שם החולה ע' ביו"ד (סי' שלה). ע"כ. וע' בספר חסידים (סי' רמד) שהשם גורם לטובה או לרעה. ונשם (סי' רמה) ובמפרש, שאף שם האב משפיע. ולפ"ז א"ש מ"ש רש"י בס' הפרדס לא יזכיר שמו. והובא בס' עינים למשפט (ברכות שם), וכ' דמעמא בעי אמאי לא יזכירנו. ולפי האמור ניהא. שו"ת יביע אומר שם. וכן בהגהות מהריק"ש (סי' תקעו), שכ' ג"כ ואין להזכיר שם החולה בתפלה. ברכות פ' א"ע. עכ"ל. ומשמע דקפידא הוי.

¹⁹ שהרי באיכו תענית כה. לא הזכיר שם אמה וע"כ שבפניה אין צריך כיון שאין צריך לברר כל כך שהרי בפניה היה, אולם צ"ע אמאי גבי חנה בתענית כג: לא הזכיר שם אמה שהרי שלא בפניה היה.

²⁰ בשו"ת יביע אומר חלק ב אורח חיים סימן יא האריך שם והביא רש"ל בחכמת שלמה, ג"ב דוקא נקט פלוני בן פלונית, שבני אדם מכירין האשה שהיא אם הולד יותר מאביו. כך שמעתי. ע"כ והביא מוזה"ק (פ' לך לך דפ"ד ע"א), שכ' שם בזה"ל והושיעה לבן אמתך. וכי לא הוה בריה דישא איהו, עד דאיהו אִמֵר בְּשֵׁם דְּאִמְיָה, וְלֹא בְּשֵׁם דְּאָבוּי. אֵלָּא, הָא אִוְקִימָנָא, דְּכֵד יִיתִי בִּי לְקַבֵּל מַלְאָה עֲלָאָה לְאִדְכָּרָא, בְּעִי לְמַהֵךְ בְּמַלְאָה דְּאִיהוּ וְדָאִי. וְעַל דָּא, אִדְכָּר לְאִמְיָה, וְלֹא לְאָבוּי. וְתו, הָא תְּנִינָן דְּדָא מְלֵךְ כְּדָאִמְרָן. פ"י וכי לא היה בנו של ישי, עד שהיה צריך לומר בשמו של אמו, ולא בשמו של אביו. ומשיב, אלא בארנוהו. כאשר יבא האדם להזכיר עצמו לקבל דבר עליו, הוא צריך לבא בדבר שהוא ברור. וע"כ הזכיר את אמו, שאמר לבן אמתך ולא לאביו. ועוד הרי למדנו שזהו מלך סתם כמו שאמרנו. כלומר, שלא התפלל בשביל עצמו אלא בשביל הנוקבא הנקראת מלך סתם, וע"כ הזכיר לאמו, שה"ס הנוקבא ולא הזכיר לאביו. עכ"ל. והוא כמ"ש רש"ל בשבת (סו:) הנ"ל מפי השמועה, ויפה כיון שמועתו, כי יסודתו בהררי קודש, הוזה"ק הנ"ל. וכתב לתמוה על הגאון רבי יוסף חיים בספר בן יהוידע (ברכות נה ב) שהביא טעם זה בשם "העולם", ודחתו, שבוה יש חילול כבוד, שמזלזל באביו ועושהו בתורת ספק. וכן בשו"ת תורה לשמה (סימן שצט) הביא טעם זה מפי השמועה. וע"ש. ונעלם ממנו לפי שעה דברי הוזהר הקדוש. ומכל מקום כתב ביביע אומר שם שאין זה אלא על צד היותר טוב, ואין קפידא כל כך בזה, ומצאנו בכמה מקומות בש"ס שבירכו האמוראים בלא הזכרת שם האב או האם כלל, אלא רק שם האדם עצמו, (עיי' בתענית כג: וכה א)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואם מתפלל על אביו החולה, לא יאמר עליו תארי כבוד כגון "אבי מורי עטרת ראשי" וכיוצא בזה, מפני שאין גבהות לפני המקום²¹, אלא יאמר "עבדך אבי פלוני בן פלונית" וכן כשמתפלל על אמו יאמר "אמתך אמי פלונית בת פלונית". וכן כשמתפלל על רבו יאמר "עבדך רבי פלוני בן פלונית".

נכון שיאמר²² דברי וידוי ויתפלל ויבקש על הפרנסה בברכת "שמע קולנו", ואפילו הוא עשיר. ואם יש לו עון מחודש מזכירו בפירוש בתפלה הראשונה אצל²³. ויאמר התפילה בהכנעה ועב"פ בקול בוכים ויקבל עליו שלא לעשות עוד כזה מדעתו ואם לאו אז מקטרגים עליו ח"ו²⁴. ויזהר שלא להרבות בשאלות ובקשות, ויאמר רק בקשה אחת כוללת²⁵.

²¹ עיין בספר חסידים (סימן תת) שכתב, שלא יאמר רפא את אבי מורי או אדוני אבי, כי שלמה אמר דוד אבי, וכן אלישע אמר איה ה' אלהי אליהו, ולא אמר אדוני, אבל אליעזר אמר אלהי אדוני אברהם כי לא היה בן חורין. וכן הובא בשיירי כנסת הגדולה יורה דעה (סימן רמ הגהות הטור ס"ק יא), ובברכי יוסף יורה דעה (סימן רמ סק"ד), [ושכן כתב זקנו בעל החסד לאברהם], ובהגהות הגאון רעק"א לשלחן ערוך כאן (סק"א), ובפתחי עולם (סק"א), ובכף החיים (סק"ו). וכן כתב המנחת חינוך (סוף מצוה רנז) בשם ספר מעבר יבק, והביא המנחת חינוך ראייה לזה מהגמרא בשבת (נו א), שאוריה החתי נחשב למורד במלכות מפני שאמר לדוד ואדוני יואב. (והוא על פי פירוש רש"י שם. ועיין בתוספות שם). וכן פסק הבן איש חי (פרשת שופטים אות ה').

²² כן כתב רבינו האר"י ז"ל בשער הכוונות (דרוש ו' דכוונת העמידה, ובנוסח התפלה דף נא ע"א), ובפרי עין חיים (שער העמידה פרק יט). והובא במגן אברהם (סק"א), וביד אהרן (הגהות הטור), ובשלחן ערוך הגאון רבי זלמן (סעיף ב'), ובמ"ב ד. וכן הביא האליה רבה (סק"א) בשם ספר סדר היום (כוונת שמונה עשרה ד"ה שמע). (וכן הובא בכנסת הגדולה הגהות הטור). ויש נוסחאות שונות בסדר הוידוי והתפלה על הפרנסה בברכת שמע קולינו, ועיין באורך בסידור הרש"ש, ובמורה באצבע (סימן ג' אות קכו), ובעוד יוסף חי (פרשת בשלח אות יג), ובכף החיים (סק"ג), ובשו"ת באר משה חלק ה' (סימן ל'). ועיין בשלמי ציבור (דף קלב ע"ד), ששמע מהחכם השלם כמהר"ר אברהם בן אשר, שמדברי הזוהר (פרשת פינחס דף רכד ע"ב) משמע שאין לומר תפלה על המזונות במנחה. והובא בשערי תשובה (סק"ג), וברוח חיים (סק"א), וכתב ברוח חיים שאם יש זכות בידו תתקבל תפלתו על המזונות אף במנחה. והובא בכף החיים (סק"ג).

²³ וברוב סידורי הספרדים ועדות המזרח נדפסה תפלה על הפרנסה בברכת "שמע קולנו", על פי דברי רבינו האר"י ז"ל, ודלא כערוך השלחן ב שכתב שדבר פשוט הוא שלא התירו חז"ל להוסיף בשמו"ע אלא במקרה כשצריך לזה, אבל להוסיף תפילה קבועה תמיד בשמו"ע הוא העוזה יתירה וחוצפא כלפי אנשי כנה"ג. ולכן מחה על המדפיסים שהוסיפו בסידור בשמע קולינו, אנא ה' חסאתי וכו' וכן 'אתה הוא הון ומפרנס וכו'. ומה שהביאו מהזוהר שטוב לשאול על מזונותיו תמיד וכן להתוודות על חטאיו, זהו ודאי כן הוא אבל לא לעשות נוסח קבוע בתוך תפילת אנשי כנה"ג, ואם ירצה יכול לומר אותם אחר התפילה ואחר יהיו לרצון.

²⁴ מ"ב שם ד

²⁵ כן כתב בברכי יוסף (סק"ד), ובקשר גודל (סימן שו"ב אות ה') בשם מהר"א ברודו בספר ברכת אברהם. ועיין עוד בברכי יוסף (סק"ה), והובא בשלמי ציבור (דף קלא ע"א), ובשערי תשובה (סק"ג).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אין להתוודות²⁶ בשמע קולנו בימים שאין אומרים בהם תחנון, ואף במוצאי שבת ויו"ט לא יתוודה, כיון שעדיין לא הבדיל, ויאמר במקום הידוי בקשה²⁷.

והחזו"א כתב²⁸ נוסח לאם להתפלל על בנה בשמע קולינו 'יה"ר מלפניך ה' או"א שתרדם על בני... ותהפוך את לבבו לאהבה וליראה שמך ולשקוד בתורתך הקדושה ותסיר מלפניו כל הסיבות המונעות אותו משקידת תורתך הק' ותכין את כל הסיבות המביאות לתורתך הקדושה'.

הבא להוסיף מעין הברכה באמצע אחת מהברכות האמצעיות, אם הוא מבקש לצורך יחיד יזהר שלא יאריך בתוספת, אלא יקצר. אבל אם מבקש לצורך ציבור, רשאי להאריך²⁹.

והוא הדין שאין ציבור רשאים להוסיף בקשות ארוכות כשהוא לצורך יחיד. ומכל מקום אם אותו יחיד הוא תלמיד חכם שרבים צריכים לתורתו, דינו כדין ציבור, ומותר להאריך באמצע הברכות האמצעיות בבקשות בשביל³⁰.

ב. אם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר יזה"נ אומר

על אף שי"א שבשמוסיף בברכה לצורך יחיד לא יאריך אפילו בברכת שומע תפלה וכ"ש בשאר ברכות, כמו שהתבאר, אבל לאחר תפלה אפילו קודם יהיו לרצון יכול להאריך כרצונו בין בלשון יחיד בין בלשון רבים בין צרכיו

²⁶ בן כתב המקור חיים להחזו"א סק"ד (ד"ה כתב). ועיין מ"ב סימן רפח סקב"ב. שאף שאין להתוודות בשבת בלשון וידוי, מ"מ חרמית עונות טוב לומר אפילו בשבת, ולכן מותר לומר בשבת 'אלקי עד שלא נוצרתי' וכו', ואף ששאלת צרכיו אסור בשבת, היינו דוקא כשמבקש על חולי או פרנסה וכדומה שיש צער לפניו.

²⁷ וכ"כ החיד"א במורה באצבע (סי' ב' אות כח).

²⁸ אגרות חזו"א ח"א אגרת עד.

²⁹ בן כתבו התוספות (עבודה זרה ח. ד"ה אם), והמרדכי (ברכות סימן קג). וכן פסק בשלחן ערוך כאן סעיף ב. [ומה שכתב בן בלשון יש מי שאומר, היינו משום שכן דרכו כשמוציא סברא בספר אחד בלא חולק, ולא מצא בן בשאר ספרים, (ואף כאן מקור דברי המרדכי הוא מהתוספות), ומכל מקום דעתו של השלחן ערוך בן להלכה. וכן כתב בכף החיים (ס"ק יד). וכן הוא פעמים רבות בשלחן ערוך ורש"י כאן ד"ה מעין כתב 'אם היה משכח תלמודו מאריך בחונן הדעת, אם בעל תשובה מאריך ברוצה בתשובה'. ועיין בשו"ת שבט הלוי (ח"ח סימן כא) כתב שאין כוונת רש"י לאריכות גדולה, אלא שמאריך יותר מנוסח הרגיל, ואין מחלוקת בין רש"י והמרדכי.

³⁰ עיין במגן אברהם (סק"ד) שהעיר ממה שכתוב בליקוטי מהרי"ל (בנד"מ עמוד תרלג), שפעם אחת חלה מהרי"ל, ואמרו סליחות כמו בתענית ציבור, ומשמע דציבור לצורך יחיד שרי, וכתב לדחות דשאני מהרי"ל דרבים צריכים לתורתו ורבים דמו, וכמו שכתב כיוצא בזה בשו"ת הרשב"א חלק א' (סימן קמח). וכן הסכימו האליה רבה (סק"ד), ובהלכה ברורה לתלמיד המ"א (סק"א), ובשלחן ערוך הגאון רבי זלמן (סעיף א'), והשלמי ציבור (דף קלג ע"א), והמשנה ברורה (ס"ק יב), והכף החיים (ס"ק מז).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ממש בין צרכי רבים לכו"ע. אולם לכתחילה טוב לומר יהיו לרצון קודם שאומר תחנונים³¹.

ונכון וראוי לכל אדם להתפלל בכל יום ביחוד על צרכיו ופרנסתו ושלא ימוש התורה מפיו ומזרעו וזרע זרעו ושיהיו כל יוצאי חלציו עובדי ד' באמת ושלא ימצא ח"ו פסול בזרעו וכל מה שיודע בלבו שצריך לו ואם אינו יודע לדבר צחות בלה"ק יאמרנה אף בלשון אשכנז רק שיהיה מקירות לבו וטוב יותר לקבוע תפלות על כל הענינים הצריכים לו אחר שסיים כל הי"ח מלקובעם בשומע תפלה כדי שכשיצטרך לענות קדיש וקדושה יוכל לענות אחר אמירתו יהיו לרצון³².

ג. ואלו אידיהן של עובדי כוכבים... כל מיתה שיש בה שריפה יש בה עבודת כוכבים ושאינן בה שריפה אין בה עבודת כוכבים אבל יום תגלחת זקנו ובלוריתו ויום שעלה בו מן הים ויום שיצא מבית האסורין ועובד כוכבים שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו היום ואותו האיש בלבד

³¹ מ"ב קכב ז וגם קודם אמירת וידוי בתפילת יוה"כ, ובמנחה בערב יוה"כ, כתב המשנ"ב סימן תרו סקמ"ז. בשם האליה רבה והפמ"ג, שאותם האומרים יהיו לרצון מיד אחר התפילה קודם תחנונים, הוא הדין שיאמרו יהיו לרצון קודם אמירת וידוי. וכן כתבו בקיצור שו"ע קלא ס"ח. וערוך השולחן סימן תרו ס"ג אולם דעת הגר"א מובא באמרי נועם, ברכות ד ע"ב (ד"ה ולבסוף), מעשה רב אות ריג בליקומי הגר"א. שגם כל השנה יותר טוב שלא לומר יהיו לרצון קודם אמירת אלקי נצור, משום שאחר שאמר יהיו לרצון כבר נגמרה התפילה וכמאן דעקר רגליו דמי. ולענין וידוי ביוה"כ כתב שאם יאמר הוידוי לאחר אמירת יהיו לרצון, לא יצא כלל, דכמאן דעקר רגליו דמי, וחכמים תיקנו לומר הוידוי ביוה"כ דוקא בתוך התפילה. ולכן יש אומרים דאפילו לפי מה שנוהגין כל השנה לומר יהל"ר קודם אלקי נצור, כדעת המשנ"ב, מ"מ בתפילות יוה"כ וכן במנחה ערב יוה"כ, יש לצדד שיתודה קודם יהל"ר, כדי לחוש לדעת הגר"א שהוידוי יהיה בתוך התפילה. ובהיי אדם (כלל כד סכ"ו) כתב לומר יהל"ר קודם אלקי נצור, אבל ביוה"כ כתב (כלל קמד ס"ט) לומר קודם וידוי ואח"כ יהל"ר. ועיין באור יחזקאל (מכתבים קצנ) שכתב הגר"י לוינשטיין שכל השנה נוהג לומר יהל"ר קודם אלקי נצור כמ"ש המשנ"ב, אך ביוה"כ הוא נבון כי הוא רוצה שהוידוי יהיה בתוך התפילה, ואין בידו דבר ברור איך לעשות.

³² מ"ב קכב ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אין נקרא יום³³ איד ליאסר שלשה ימים לפניו בארץ ישראל ובחול"ל יום חגם לבדו, אלא יום שהוא קבוע לכל המדינה העובדים אותה עבודה זרה ועושין אותו בכל שנה ושנה.

ואם הוא יום קבוע אסור אפילו אינו עיקר האיד שהחזיקו על שם אלוה שלה, אלא הוא הדין שאר האידים שהחזיקו בהן על שם שאר הקדישים, ואפילו יום שמתכנסין בו הגוים להעמיד להם מלך ומקריבים ומקלסים לאלהיהם יום חגם נקרא, והרי הוא כשאר חגיהם שבכולם הולך ומודה לעבודה זרה.

אולם גוי³⁴ שעושה חג לעצמו ומודה לכוכב שלו ומקלסו ביום שנולד בו, ויום תגלחת זקנו ובלוריתו, ויום שעלה בו מן הים, ויום שיצא בו מבית האסורין, ויום שעשה משה לבנו וכיוצא באלו, שהוא לבדו או הוא וסיעתו הולכים ומודו ומקלסי לע"ז על הדברים הללו שאירעו לו, אינו אסור אלא אותו האיש בלבד ואותו יום באותו שנה בלבד³⁵, ואין אחרים נאסרו עמו, ונאסר רק אותו היום בלבד אפילו בארץ ישראל.

וכן יום³⁶ שימות להן בו מת ויעשוהו חג אותם העושים אסורין אותו היום, וכל מיתה ששורפין בה כלים ומקטרים קטורת בידוע שיש בה עבודת כוכבים.

ד. קלנדא ... אין אסורה אלא לעובדיה בלבד

אין יום החג אסור אלא לעובדיה בלבד, אבל אותם ששמחים בו ואוכלין ושותין ומשמרין אותו מפני מנהג או מפני כבוד המלך³⁷ אבל הם אין מודין בו הרי אלו מותרין לשאת ולתת עמהן.

³³ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ט הלכה ה שו"ע ונו"כ יו"ד קמח ו

³⁴ שו"ע ונו"כ שם ז

³⁵ ביאור הגר"א שם מובא בדרכ"ת ז

³⁶ רמב"ם שם

³⁷ רמב"ם שם שו"ע ונו"כ שם ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ה. עובד כוכבים שעשה משתה לבנו וזימן כל היהודים שבעירו אף על פי שאוכלין משלהן ושותין משלהן ושמש שלהן עומד לפנייהם מעלה עליהם הכתוב כאילו אכלו מזבחי מתים

גוי העושה³⁸ משתה³⁹ לחופת בנו או בתו, אסור לישראל לאכול בה אפילו אוכל משלו ושמש שלו עומד עליו ומשמשו⁴⁰, ואפילו בחדר מיוחד ליהודים בלבד, וי"א אפילו אם על ידי כך תגרם איבה אסור⁴¹, והאוכל או שותה שם מעלה עליו הכתוב כאילו אכל מזבחי מתים, שנאמר (שמות לד פסוק טו) וְקָרָא לָךְ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחֹו, ומדכתיב וְקָרָא לָךְ ולא כתיב סתם ואכלת מזבחו, שמע מינה דהכי קאמר קרא כשיקרא לך ואתה תאכל שם, אפילו אתה אוכל משלך על ידי קריאתו אותך שם, מעלה אני עליך כאילו אכלת מזבחו שהיא זבחי מתים.

³⁸ שו"ע ונו"כ קנב א

³⁹ עי' בשו"ת חסד לאברהם (להרב מהר"א אלקלעי ז"ל) חיו"ד סי' כ"ו שעמד על המחקר אם יש חילוק בזה בין גוי עובד ע"ז לישמעאל וכ' דלדעת הט"ז דהאיסור הוא משום חתנות פשוט הוא דגם בישמעאל שאינו עובד ע"ז אסור עיין שם באריכות וכ"כ בשו"ת חיים ביד סי' כ"ט דאין חילוק בין גוים משאר אומות ובין ישמעאלים לענין זה. דרכ"ת שם

⁴⁰ . לסרסר או לשדך גויה למומר או להיפך עובר משום לפני עור [ויקרא יט, יד]. אבל גוי וגויה אין בו איסור מפורש, אבל מקובל מגדולים שהעוסק בזה אינו נמלט מזרע שמקדיח תבשילו ברבים, ורמזו בפסוק [דברים ז, ג - ד] לא תתחתן בם וגו' [כי יסיר את] בנך וגו', כל זה כתוב בתשובת חות יאיר סימן קפ"ה, ע"ש: [חת"ס כאן מהדו"ת]

⁴¹ בדרישה נסתפק אי יש בכאן היתר משום איבה כמו בסי' קמ"ח והביאו בש"ך בסתם. וכתב עליו הט"ז א ותמיהני על גברא רבא דכותיה יסתפק בזה שהרי זה מפורש בפסוק שלמדוהו מקרא וקרא לך ואכלת מזבחו ומפורש בראש אותו פסוק פן תכרות ברית ליושב הארץ וזנו אחרי בנותיהן הרי שהתורה צותה שיהיה לנו איבה עמהם משום הרחקת בנותיהם והיאך נתיר משום איבה ולא מצינו היתר משום איבה אלא היכא שהמצוה משום דבר אחר כגון לעיל סימן קמ"ח שמשום איסור אליל הוא שראוי להרחיק באיזה דברים והתירו בקצת דברים משום איבה עמהם משא"כ כאן שעיקר המצוה של איסור אכילה גופה הוא משום שלא יהיה לנו עמהם אהבה והיאך נבטל זה גופיה משום איבה וכן אפילו בצווי דרבנן כגון שלא לאכול בישולי עובדי כוכבים שהענין הוא שלא יהיה לנו קירוב עמהם משום בנותיהם פשיטא שאין שום היתר משום איבה כל זה פשוט בעיני. ובנקה"כ כתב ליישב דמעי האיסור הוא משום דאזיל ומודה, ובאזיל ומודה שרינן משום איבה, וקרא אסמכתא בעלמא הוא. תדע, דודאי לא מחייבין מלקות אם אוכל במשתה עובד כוכבים. ועי' בשו"ת חסד לאברהם הנ"ל שם מה שפלפול בזה והביא מכמה מקומות ומצדד להקל אבל לדינא הוא מיראי הוראה להקל נגד דעת הט"ז עיין שם באורך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואסור לסעוד שם אפי' אם אינו אוכל עמהם במסיבה אחת רק בשלחן מיוחד ואפי' אם אוכל משלו אסור בזה ואפי' אם מתאספים הישראלים בבית ישראל ע"פ ציוו הגוי אסור ואפי' אם אוכלים משלהם⁴².

וסתם קריאה משמע כשיקרא אותו לסעודת משתה של שמחה, כגון חתנות בנו ובתו, אבל שאר סעודות של דרכי שלום יש מתירים⁴³. ויש אוסרים⁴⁴ אם מיסב בשולחן אחד ומחצית מן המסובים גוים ואפי' אם הישראל מזמינו להגוי לביתו וכל ההוצאות הם של ישראל עכ"ז כל שהוא בשלחן א', וליכא רוב ישראל אסור⁴⁵, אך בשולחן אחר או רוב ישראל מותר אפילו בבית הגוי. ודוקא שאינו שותה עמו שכר⁴⁶ או משקה אלכוהולי מצוי⁴⁷.

ערבי שהוא מחסידי אומות העולם ואוהב ישראל⁴⁸ והרבה להיטיב ליהודים, שהשיא את בנו, ומבקש מידידיו היהודים לבא להשתתף בסעודה כשרה ומשתה שיערוך להם בחדר מיוחד, ויתאספו בביתו של ישראל אחד מידידיו לאכול ולשתות לרגל שמחתו, ותחת השגחה מיוחדת למהדרין, ויש חשש איבה אם יסרבו לו, וגם הגוי יהיה נוכח שם לשמוח עמהם, מותר.

דף ת:

⁴² דרכ"ת שם ה משו"ת חסד לאברהם

⁴³ כ"כ בלבוש שם

⁴⁴ פרי"ח יו"ד קיד ס"ק ו בסופו

⁴⁵ אפי' המסיבה אינה בבית הגוי וגם ההוצאה אינה של הגוי אסור. עיין דרכ"ת קנב ג

⁴⁶ ובתשו' חסד לאברהם שם במה שכ' תוכחת מגילה על מה שאין נזהרים העולם בזה שיוצאים אל הגנות בימות הקיץ יחד עם הגוי ויושבין בשלחן א' ואוכלין ושותין עמהם ולפעמים אף שאין שם אכילה מ"מ עכ"פ שותין יין שרוף ביחד ואין נותנים על לב להשגיח אי איכא רוב ישראל או לא וצריך להזהירם על זה ושומר נפשו ירחק מהם עיין שם.

⁴⁷ שם בפר"ח א' ומשקה פשוטה מאד שלא שייך בו קירוב הדעת. מותר וה"ה המשקאות היקרות מאד כמו מה שקורין רא"ם ופארטע"ר וקאניא"ק אעפ"י שבודאי יש קירוב הדעת במשקאות כאלו מ"מ כיון שהם יקרים ואינם מצויין מפני היוקר הו"ל כיון תפוחים ויין רמונים שלא גזרו מפני יוקר מציאותם. ערוך השלחן (להרב מהרי"מ מנואהרדאק) סעי' י"א. וקפה מותר עי"ש בפר"ח אך בשאילת יעב"ץ חלק ב' סימן קמ"ב בענין שתיית קאווי בבית הגוי דרך עראי, אין לאסור משום בשולי גוים, אבל לשתות קאפ"ע ושיקלאדע בקבע בבית הגוי ודאי אסור. ועיין פ"ת שם שהביא מפנים מאירות בקאווי עינינו רואות שעולה על שלחן מלכים ומזמני עליהו לכן ראוי לבעל נפש שלא לשתות קאווי או טיי"א מעובד כוכבים

⁴⁸ הליכות עולם חלק ז' עמוד רפ"ט. יביע אומר חלק י' חיו"ד סימן יג עמוד רכ"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

**ו. כל תלתין יומין ... ובין לא א"ל מחמת הלולא אסור מכאן
ואילך אי א"ל מחמת הלולא אסור ... עד תריסר ירחי שתא
ומעיקרא ... אסור ... מכי רמו שערי באסינתי לבתר
תריסר ירחי שתא ... דאדם חשוב הוא**

ובסעודת משתה⁴⁹ של שמחה מאימתי אסור קודם החופה משיתחיל להכין צרכי הסעודה⁵⁰, וכן לאחר ימי המשתה כל שלשים יום הכל הוא לצורך הסעודה ואסור.

במה דברים אמורים בסתם, אבל אם אמר הגוי בפירוש שמזמינו בשביל החופה אפילו עד שנים עשר חדש אסור, ולאחר שנים עשר חדש מותר אפילו אומר בשביל החופה, שאין כאן עוד שום שמחה בזה דכיון דדש דש.

ואדם חשוב אפילו אחר שנים עשר חדש אסור, שהגוי משמח בו⁵¹ ואזיל ומודה לע"ז שהישראל כבדו, והוא שהגוי מכירו ומכבדו ביותר בשביל חשיבותו.

⁴⁹ שו"ע ונו"כ קנב שם

⁵⁰ עי' (בתשובת הרדב"ז חלק א' /ד"י סימן כ"א) שכ' דקודם שהתחיל להכין צרכי סעודה אפי' ידעינן ודאי שהוא מחמת הלולא שהעובד כוכבים אמר כן בפירוש מותר ללכת שם דבטלה דעתו אצל כל אדם אלא שאם מראין הדברים שיש באותו המשתה חשש של עבודה כוכבים ודאי דאסור לישראל ללכת שם. פ"ת שם א

⁵¹ בב"י כתב שהטעם משום חסידות שום הכי השמיטו הרמב"ם ורי"ף מ"ש בגמ' שאני רב יצחק דאדם חשוב הוא דכיון דמדת חסידות בעלמא הוא לא הזכירוהו ותמה עליו במ"ז ג דמצינו הרבה מקומות שהזכירו הלכות הנוגעות לאדם חשוב מצד חסידות. ועוד דבגמ' משמע דלאו בחסידות תליא מלתא אלא דין גמור הוא כל שיודע ששמח בו העובד כוכבים וזהו מסתמא באדם חשוב הא דהשמיטו הרי"ף ורמב"ם הוא מטעם אחר דכיון דחזינן ברב יצחק שקודם ששמע מהעובד כוכבים שהודה לאליל שלו ואל חש שמא יודה עד ששמע בבירור שהודה ע"כ אמר התלמוד שאני רב יצחק שהיה אדם חשוב ואירע לו על ידי זה מקרה בלתי מהור שהודה אבל מסתמא לא היישינן ליה אפי' באדם חשוב כמו שרב יצחק לא חש לאחר י"ב חודש כן נ"ל דעת רי"ף ורמב"ם. ועיין ש"ך ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

וכל דין זה דוקא⁵² כשהולך לבית הגוי על ידי הקריאה ואוכל שם אסור, אבל אם גוי שעושה חופה שולח לישראל לביתו עופות חיים או דגים או אפילו בשר שחוט כדרכו⁵³ מותר לאוכלו בביתו, שאין כאן וקרא לך וגו' דהא שלח לביתו.

אך אם⁵⁴ שולח לבית הישראל סעודה כדי שיתאספו קרואים ויאכלו ממאכלי הגוי אסור לאכול שם אלא כל אחד ייקח מנתו ויאכלנו בביתו.

ז. בטלו דיני קנסות מישראל שגזרה מלכות הרשעה גזרה כל הסומך יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה תחרב ותחום שסומכין בו יעקר

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף יג: שאחד בית דין⁵⁵ הגדול ואחד סנהדרין קטנה או בית דין של שלשה צריך שיהיה אחד מהן סמוך מפי הסמוך, ומשה רבינו סמך יהושע ביד שנאמר ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו, וכן השבעים זקנים משה רבינו סמכם ושרתה עליהן שכניה, ואותן הזקנים סמכו לאחרים ואחרים לאחרים ונמצאו הסמוכין איש מפי איש עד בית דינו של יהושע ועד בית דינו של משה רבינו, ואחד הנסמך מפי הנשיא או מפי אחד מן הסמוכין אפילו לא היה אותו סמוך בסנהדרין מעולם.

ואין בית דין בפחות משלשה⁵⁶, וכבר התבאר במסכת ב"ק דף טו: ופר': שדיני ממונות צריכים בית דין של שלשה מומחים סמוכים⁵⁷, שנאמר (שמות

⁵² שו"ע ונו"כ שם ב

⁵³ היינו ע"י ישראל כשר ולא יהיה בשר שנתעלם מן העין. בית הלל שם.

⁵⁴ דהך קריאה דאסרה התורה עיקר פירושה שלא תהא אכילת ישראל בזה על ידי הזמנת העובדי כוכבים ומסתמא כשהוא מזמין את אחד מזמינו לביתו על כן התירו כששולח לבית ישראל כמ"ש אח"כ וע"פ זה נ"ל דאף בבית ישראל יש איסור דהיינו כששולח לרבים איזה מאכל או משתה שיתאספו וישתו או יאכלו דמ"מ על ידי הזמנתו אוכלים שם והוא כבית עובד כוכבים ולא התירו בשולח לבית ישראל אלא אם אינו אומר שיתאספו ביחד באכילה זו אבל אם הוא מזכיר שיתאספו ביחד הוה קריאה ממש ויש איסור אם יתאספו ביחד אלא כל אחד יקח חלקו לביתו כן נראה לע"ד בזה. ט"ז שם ב

⁵⁵ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ד הלכה א ב

⁵⁶ שו"ע ונו"כ ה"מ ג א ולהלן דף ג יבואר דין זה בעזה"י

⁵⁷ והסמיכה היא איש מפי איש עד ב"ד של מרע"ה. והסמיכה לדורות א"צ שיהי' בסמיכת יד כמו שסמך מרע"ה ליהושע בן נון אלא שאומרים לו הרי את סמוך ויכולים לסמוך לקצת דברים ולקצת דברים לא כגון דנותנין רשות לדון ולא להורות או לדון ולא לד"ק או שלא להתיר בכורות וכדומה. וכמו שיכולים לסמוך לדבר אחד ולא לכל הדברים כן יכולים לסמוך לזמן עד זמן פלוני ולא יותר והסמיכה יכול להיות אפילו שלא בפניו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

כב פסוק ז) וְנִקְרַב בַּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים וּשְׁלוֹשׁ פַּעַמִּים כָּתִיב אֱלֹהִים בַּפֶּרֶשֶׁת מִשְׁפָּטִים, ואין אֱלֹהִים אלא דייין מומחה⁵⁸, וזהו בדיני גזלות וחבלות, וקנסות⁵⁹, כגון תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה, ותשלומי והאונס והמפתה

אבל בהודאות והלוואות מספיק מומחה אחד, או שלושה הדיוטות⁶⁰.

וכיצד היא הסמיכה לדורות, לא שיסמכו ידיהן על ראש הזקן⁶¹, אלא שקורין לו רבי⁶², ואומרים לו הרי את סמוך, ויש לך רשות לדון אפילו דיני קנסות.

דכותבין או שולחין לו שהוא סמוך ואין סמיכה בח"ל הן שהיו הסומכין בח"ל והנסמכים בא"י והן שהיו הסומכין בא"י והנסמכים בח"ל ל"מ רק צריכים שניהם שיהיו בא"י. מנחת חינוך פרשת שופטים מצוה תצא אות א

⁵⁸ מדכתב בתורה [שמות כ"א א'] אשר תשים לפניהם, ודרשו חז"ל [גיטין פ"ח ע"ב] לפני אלקים הכתובים בפרשה דהיינו סמוכים. נתיב"מ חו"מ א א

⁵⁹ שכן שלש פעמים אלהים בפרשת שומר נאמרו, שהמפקיד טוען שהשומר שלח יד בפקדון, דהיינו גזלות, וכן חבלות, שכן מה לי שחבל בגופו ומה לי שחבל בממונו, וכן בדיני קנסות, כגון תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה וכיוצא בהם

⁶⁰ להלן דף ג. יבואר בעזה"ת שרבא אמר שאף הם צריכים מן התורה שלשה מומחים, שעירוב פרשיות יש כאן, אלא שכדי שלא תנעול דלת בפני לווים, שימנעו מלהלוות שמא יכפור הלוה ולא ימצא מומחים לכופו לדין, תקנו חכמים שאפילו שלשה הדיוטות, שאינם מומחים, כשרים. רב אחא בריה דרב איקא סובר שבחודאות והלוואות מן התורה כשר לדון אפילו אחד, ולהלכה נחלקו ראשונים: יש פוסקים כרב אחא שמן התורה אחד כשר וחכמים הצריכו שלשה, ויש פוסקים כרבא שמן התורה צריכים שלשה מומחים וחכמים התירו אפילו אינם מומחים. עיין ש"ך שם ג א

⁶¹ ועיין פירוש המשנה לרמב"ם מסכת בכורות פרק ד משנה ג ודע כי ענין מומחה, מוסמך, כלומר שיהא אותו אדם שכבר נבחן ונוסה ונמצא בחכמה גדול ומובהק, אם היה אותו שבחנו ונסחו בית דין הרי הוא נקרא מומחה בית דין, ואם היה שנתפרסמה חכמתו אצל רבים מבני אדם בלי שיסמכוהו בית דין הרי זה נקרא מומחה לרבים.

⁶² עיין מרגליות הים כאן וז"ל "ובספרי שמות וכנויים בתלמוד מחקר יד הערה טז הבאתי שהנסמכים תוארו בכינוי רבי – הרי"ש חריקה – ע' מגן אבות לרשב"ץ פ"ה מ"א ותשבי ערך רב, ות"ח נתכנה רב (בפתח תחת הרי"ש) שזהו רב ביחס לדוטר מניה כמו רב החובל (יונה א). ותלמידו היה מכנהו רבי, כלומר הרב שלי. וראה בס' לחם שמים להגיעב"ץ ריש מס' ברכות ובלוח ארש דף י"ט וס' שער תפלה לרז"ה אות מ"ט, אבל תואר רבי (בחיריק) הוא סימן לנסמך, וז"ש בירושלמי בכורים פ"ג סה"ג ר' זמינא הוה בצור ומנוניה ע"מ לחזור ואף ר' יונה הוה בפתקי ולא קביל עליה מתמניא אמר עד זמן דמתמני רבי ומינה רבי, ר"ל כיון שלא סמכו את ר' זמינא רק לזמן לא חפץ ר' יונה לקבל סמיכה עד שיסמכו מקודם את ר' זמינא לרבי, ועשו רצונו ומנוהו רבי, כלומר סמכוהו, אות מוחשי לסמיכה היה גם הלבשת הסודרא ראה בספרי דרכי התלמוד וחידותיו מאמר תלבושת ת"ח והנשיא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

י"א⁶³ שכשתהיה ההסכמה מכל החכמים והתלמידים להקדים עליהם איש מן הישיבה, וישימו אותו לראש, ובלבד שיהיה זה בארץ ישראל, הנה האיש ההוא תתקיים לו הישיבה ויהיה סמוך, ויסמוך הוא אחרי כן מי שירצה. שאם הסכימו כל החכמים שבארץ ישראל למנות דיינים ולסמוך אותם הרי אלו סמוכים ויש להן לדון דיני קנסות ויש להן לסמוך לאחרים.

אם כן למה היו החכמים מצטערין על הסמיכה כדי שלא יבטלו דיני קנסות מישראל, לפי שישראל מפוזרין ואי אפשר שיסכימו כולן ואם היה שם סמוך מפי סמוך אינו צריך דעת כולן אלא דין דיני קנסות לכל שהרי נסמך מפי בית דין, והדבר צריך הכרעה⁶⁴.

ח. שלא דנו דיני נפשות מ"ט כיון דחזו דנפיש ליה רוצחין ולא יכלי למידן אמרו מוטב נגלי ממקום למקום כי היכי דלא ליחייבו דכתיב ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא מלמד שהמקום גורם

⁶³ רמב"ם שם הלכה יא ובפירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק א משנה ג וז"ל "ואני סבור שאם תהיה הסכמה מכל התלמידים והחכמים למנות איש בישיבה כלומר שיעשוהו ראש, ובתנאי שיהא זה בארץ ישראל כמו שהקדמנו, הרי אותו האיש תתקיים לו הישיבה ויהיה סמוך ויסמוך הוא אחר כך את מי שירצה. לפי שאם לא תאמר כן לא תהא אפשרית מציאות בית דין הגדול לעולם, לפי שצריך כל אחד מהם שיהא סמוך בלי ספק והרי כבר הבטיח ה' בשיבתם באמרו ואשיבה שופטין כבראשונה, ושמו תאמר שהמשיח ימנה אותם ואף על פי שאינם סמוכין, הרי זה מוכחש, לפי שכבר ביארנו בהקדמת ספרינו זה שהמשיח לא יוסיף בתורה ולא יגרע ממנה לא בתורה שבכתב ולא בתורה שבעל פה. ואני סבור שהסנהדרין תשוב לפני התגלות המשיח וזה יהיה מסימניו אמר ואשיבה שופטין כבראשונה ויועצין כבתחלה ואחרי כן יקרא לך עיר הצדק, וזה יהיה בלי ספק כאשר יבשר ה' לבית בני אדם וירבו במעשה הטוב ותגדל תשוקתם לה' ולתורתו ויתרבה ישרם לפני בוא המשיח כמו שנתבאר בפסוקי המקרא. ובפיהמ"ש בכורות שם "שאינן נקרא בית דין בסתם אלא סמוך בארץ ישראל, בין שהיה סמוך מפי סמוך או בהסכמת בני ארץ ישראל למנותו ראש ישיבה, לפי שבני ארץ ישראל הם אשר נקראין קהל, וה' קראם כל הקהל ואפילו היו עשרה אחדים, ואין חוששין למי שזולתם בחוצה לארץ כמו שבארנו בהוריות, ואין רשות ראש גלות מועילה בהתר בכורות בלבד, אלא צריכין בכך רשות ישיבת ארץ ישראל כמו שנתבאר בתלמוד".

⁶⁴ ופליגי מהר"י בר רב ומהרלב"ח מה הניח רבינו להכרעה, אי מה דסליק מיניה אמרו כי די באחד סמוך או כל מה שאמר מקודם שבהסכמת חכמי ישראל שבא"י יכולים להחזיר הסמיכה, וראה ברמב"ם שם פט"ז ה"ב שמבואר שיש אפשרות לקיום ב"ד סמוכין בזמן הזה, והאריכו בזה בס' עדת יעקב ב"ח (ירושלם תרצ"ד) – ת"ש, בס' ואשיבה שפטיך (תל אביב תרצ"ד), וע' בצפנת פענח ח"ב (וורשה תרצ"ו) סי' קמ"ג אות ב שצריכים לחזור למבריה מקום הסנהדרין לאחרונה ושם יכריזו על הב"ד המחודש וראה ילקוט פ' ויחי רמז קס"א אר"י טבריא היא משלמת למשיח כו' ובניצוצי זהר וירא ק"ט א אות ד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

כבר התבאר במסכת שבת דף טו. שאין דנין דיני⁶⁵ נפשות אלא בפני הבית והוא שיהיה בית דין הגדול שם בלשכה שבמקדש כמו שהתבאר במסכת סנהדרין דף נב: בעזהי"ת שנאמר בזקן ממרא⁶⁶ (דברים יז פסוק יב) לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ אֶל הַכֹּהֵן הָעֹמֵד לְשָׁרֵת שֵׁם וְגו' ומפי השמועה למדו שבזמן שיש כהן מקריב על גבי המזבח יש דיני נפשות והוא שיהיה בית דין הגדול במקומו⁶⁷.

ומשום כך ארבעים שנה⁶⁸ קודם חרבן בית שני במלו דיני נפשות מישראל אף על פי שהיה המקדש קיים, מפני שגלו הסנהדרין ולא היו שם במקומן במקדש.

ולמדו זה כדן זקן ממרא שכבר התבאר שם דף יד: שזקן שמצא⁶⁹ לבית דין הגדול חוץ למקומן, כלומר חוץ להר הבית אפילו הן בירושלים⁷⁰, ויש סוברים חוץ ללשכת הגזית אפילו הם בהר הבית⁷¹, והמרה עליהן פטור,

⁶⁵ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יד הלכה יא

⁶⁶ בגמ' תניא ובאת אל הכהנים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם בזמן שיש כהן יש משפט אין שם כהן אין משפט. ואיכא למידק אמאי מייתי לה רבינו מסיפיה דקרא דכתיב לבלתי שמוע אל הכהן וכו'. ואיכא למימר משום דכתיב ביה ומת האיש ההוא וילפינן מיניה לכל מיתות ב"ד. רדב"ז שם ועיין אבהא"ז מש"כ

⁶⁷ פ"ק דע"ז (דף ה') ארבעים שנה עד שלא הרב הבית גלתה סנהדרין וישבה לה בחנות למאי הילכתא לומר שלא דנו דיני קנסות ואמרו שם לא תימא דיני קנסות אלא דיני נפשות ע"כ. כס"מ שם ועיין לח"מ שהקשה דמנלן דב"ד של כ"ג אינם יכולין לדון, אם אין ב"ד הגדול בלשכת הגזית ות"י דכונת התורה שאמרה ובאת אל הכהנים היינו העומדים לשרת בבית המקדש, וגילתה תורה שאם אין כהן העומד לשרת בטלה חשיבות לשכת הגזית ואין משפט, וממילא מוכח מהך קרא דגם ב"ד של כ"ג תלוי בזה אם יש ב"ד בלשכת הגזית, דאם הב"ד של כ"ג אינו תלוי בב"ד שבלשכת הגזית, א"כ אמאי אמר קרא דאם אין כהן אין משפט, הא יש משפט של ב"ד של כ"ג, וע"כ דאם אין ב"ד בלשכת הגזית אין ב"ד של כ"ג וזהו דאמר הגמ' בע"ז נגלי ממקום למקום, כי היכי דלא ליחייב דכתיב ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא מלמד שהמקום גורם, וזהו דדוקא אם יש כהן אזי יש חשיבות בב"ד של לשכת הגזית, וכיון שאין בב"ד של לשכת הגזית אין דנין גם בב"ד של כ"ג

⁶⁸ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יד הלכה יג

⁶⁹ רמב"ם ממרים פרק ג הלכה ז

⁷⁰ תוס' סנהדרין יד ב ד"ה מלמד, ומשמע שבהר הבית נקרא מקומם, וכ"כ בפ"י הרא"ש כלים פ"א מ"ח שמחנה לוייה הוא מקום לענין המראות זקן, וכ"כ בספרי דבי רב לספרי שם לדייק מלשון רש"י סנהדרין שם ד"ה מצאן שעיקר הגורם הוא הר הבית, וכן צ"ל להסוברים שבית פאני הוא בירושלים, עיין פסחים סג: מנחות דף עח: ובגמ' אמרו מצאן אבית פאני כו'.

⁷¹ תוס' ע"ז ה' ב ד"ה מלמד וכ"מ להסוברים שבית פאני הוא בהר הבית, וכ"מ מהכ"מ פ"ג ה"ה ד"ה ויחלוק וכ"כ בד' רש"י ותוס' סנהדרין שם ובספרי דבי רב השיג ע"ז. ועי' ר"ש כלים שם משמע שאף כל ירושלים נקרא מקומם לזקן ממרא, ותמה ע"ז במי נפתוח מים טהורים שם. ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות ממרים סימן סז סעיף ז – ח שמדברי הרמב"ם שכתב מצאן חוץ למקומן משמע להדיא דכל שחוץ למקומן אינו חייב מיתה, ורש"י ז"ל פ"י שם יותר מפורש וז"ל מצאן זקן ממרא לסנהדרין חוץ ללשכת הגזית וכו' עכ"ל, הרי מפורש דכל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

שנאמר (שם פסוק ח) וְקָמַתְּ וְעָלִיתְּ אֶל הַמָּקוֹם מִלִּמַּד שֶׁהַמָּקוֹם גּוֹרֵם לוֹ מִיתָה, וְכָל אֵלּוּ וְכִיּוּצָא בָּהֶן שֶׁהֵן פְּטוּרִין מִן הַמִּיתָה, יֵשׁ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל לַנְּדוּתָם וּלְהַפְרִישָׁן וּלְהַכּוֹתָן וּלְמַנְעֵן מִלְּמַד כְּפִי מָה שִׁירָאָה לָהֶן שֶׁהַדָּבָר צָרִיךְ לַכָּךְ.

וְכֵן אִם בִּי"ד הַגָּדוֹל קָבְעוּ מִקוֹמָם בַּמָּקוֹם אַחֵר כִּגּוֹן בַּשָּׁעָה שֶׁהִיָּה בִי"ד הַגָּדוֹל בִּיבְנָה, אֵין חִיּוּבִים מִיתָה עַל הַמִּרְאָתָם, שֶׁנֶּאֱמַר (שם פסוק י) עַל פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ מִן הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחָר ה' עַל פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ מִן הַמָּקוֹם הַהוּא, עַל הוֹרָאָה בִּי"ד הַגָּדוֹל שֶׁבִירוּשָׁלַיִם חִיּוּב מִיתָה, וְאֵין חִיּוּבִים מִיתָה עַל הוֹרָאָה בִּי"ד שֶׁבִיבְנָה⁷². י"א⁷³ שֶׁאִם קָבְעוּ מִקוֹמָם בְּאִיזָה מִקוֹם שַׁבְּתָחוּם יְרוּשָׁלַיִם יֵשׁ מִהֲרָאשׁוּנִים שֶׁכְּתִבּוּ שֶׁהִי זֶה בַּמָּקוֹם הַדִּין בַּלְשֹׁכָה הַגִּזִּית.

בְּתַחֲלִילָה⁷⁴ כְּשֶׁנִּבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ בֵּית דִּין הַגָּדוֹל יוֹשְׁבֵין בַּלְשֹׁכָה הַגִּזִּית שֶׁהִיָּה בַּעֲזֶרֶת יִשְׂרָאֵל וְהַמָּקוֹם שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבֵין בּוֹ חוֹל הִיָּה שֶׁאֵין יֹשִׁיבָה בַּעֲזֶרֶת אֵלָּא לְמַלְכֵי בֵּית דוֹד, וְכִשְׁנִתְקַלְקְלָה הַשּׁוּרָה גָּלוּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּלְעֶשְׂרָה מִקוֹמוֹת גָּלוּ, וְסוּפֵן לְטַבְרִיא וּמִשָּׁם לֹא עָמַד בֵּית דִּין גָּדוֹל עַד עֵתָה וְקַבְלָה הִיא שֶׁבְּטַבְרִיא עֲתִידִין לַחֲזוֹר תַּחֲלִילָה וּמִשָּׁם נִעְתָּקִין לְמִקְדָּשׁ.

שְׁחוּץ לַלְשֹׁכָה הַגִּזִּית פְּטוּר, וּלְפִי"ז לְמָה נִקִּיט בֵּית פְּנֵי הָאָא אֲפִילוּ קוֹדֵם זֶה פְּסוּל. וְיִרְאָה לִי דְלִרְבוּתָא נִקִּיט, דְּמִשּׁוּם דְּבֵית פְּנֵי הָאָא הַמָּקוֹם הָאֲחֵרֹן שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, דְּחוּץ לַחֲוֹמַת בֵּית פְּנֵי אֵינוֹ יְרוּשָׁלַיִם כְּדָתֵנָן בְּמִנְחוֹת (עַח ב) הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹרָה וְלַחֲמָה חוּץ לַחֲוֹמַת בֵּית פְּנֵי לֹא קִידֵשׁ הַלֶּחֶם, וְהִיָּה שֶׁם לְפַעֲמִים מִקוֹם קְבִיעוֹת לְבִי"ד הַגָּדוֹל כְּדִמּוּכָה בְּסִנְהֶדְרִין שֶׁם, דְּתִנְיָא מִצָּאָן אֲבִית פְּנֵי וְהִמְרָה עֲלֵיהֶן כִּגּוֹן שִׁיּוּצָא לְמַדִּידָת עֲגָלָה וְלְהוֹסִיף עַל הָעִיר וְעַל הָעִזְרוֹת וְכו', וּבִשְׁבוּעוֹת (טו ב) מִבּוֹאֵר שֶׁבַעַת שֶׁהוֹסִיפוּ עַל הָעִיר הָיוּ שׁוֹהֵין שֶׁם זְמַן מָה בִּי"ד הַגָּדוֹל, וּלְפִי"ז ה"ק לֹא מִיבְעִיָּא בַּמָּקוֹם שֶׁאֵינוֹ מִקוֹם קְבִיעוֹת כָּלָל, אֵלָּא אֲפִילוּ בֵּית פְּנֵי שֶׁכַּעֲיֵן מִקוֹם קְבִיעוֹת הוּא לְפָרְקִים וְהִיָּתִי אֹמֵר דָּנָם זֶה חִשְׁבָּה כְּמוֹשֵׁב בִּי"ד וְהִמְרָאָתוֹ הַמִּרְאָה קַמ"ל דֹּאֵינוֹ כֵּן, דְּכָל שֶׁלֹּא בַּלְשֹׁכָה הַגִּזִּית אֵין הַמִּרְאָתוֹ הַמִּרְאָה, וְהַטַּעַם נִרְאָה דְּכִיּוֹן דְּעִיקָר חֲשֵׁשׁ הַתּוֹרָה הוּא בְּשִׁבִּיל מַחְלֻקָּת וְשֶׁלֹּא בַּמָּקוֹמָן אֵין דְּבִרְיָהֶם נִשְׁמַעִים כָּל כֵּךְ שֶׁעִי"ז יִתְרַבֶּה הַמַּחְלֻקָּת.

⁷² סְפָרִי וְאוֹתָהּ שֶׁאֲמָרוּ וּבִאֵת אֵל הַכֹּהֲנִים הַלּוּיִם וְאֵל הַשֹּׁפֵט וְגו', לְרִבּוֹת בִּי"ד שֶׁבִיבְנָה, לֹא עַל חִיּוּב מִיתָה הַדְּבָרִים אֲמוּרִים, אֵלָּא עַל הַמִּצְוָה לַעֲשׂוֹת כְּדְּבִרְיָהֶם כְּמִשְׁכֵּחַ בְּפִי רַבְּנֵי הַלֵּל שֶׁם, וְכ"כ בְּמַלְבִּי"ם שֶׁם. וְעִי' עַמֻּק סְפָרִי לְהַנְצִי"ב שֶׁפִּי לְרִבּוֹת שֶׁבִי"ד שֶׁבִיבְנָה אֵף הֵם צָרִיכִים לְשֹׁאֵל לְבִי"ד שֶׁבִירוּשָׁלַיִם, וְצ"ע שֶׁבּוֹמֵן יִבְנֶה לֹא הִיָּה בִי"ד הַגָּדוֹל בִּירוּשָׁלַיִם.

⁷³ שֶׁכָּל שֶׁנִּקְבַּע מִקוֹמָם בְּאִיזָה מִקוֹם שַׁבְּתָחוּם יְרוּשָׁלַיִם הָרִי הוּא מִקוֹם הַדִּין כַּלְשֹׁכָה הַגִּזִּית עֲצֻמָּה. בֵּית הַבְּחִירָה לְמֵאִירִי סִנְהֶדְרִין דָּף מִבַּעֲמוּד ב
⁷⁴ רַמְבַּ"ם בְּנִהְדָּרִין שֶׁם הִלְכָה יב

תְּרוּמוֹת וְהַנְצָחוֹת | בִּנְיָן הַדּוֹאֵר ח"ץ 22887389 | וְהַטֵּל 0548027748

לְהַצְטִירָפוֹת לְהַלְכוֹת הַדָּף הַיּוֹמִי לְהַלְכָה לְמַעֲשֵׂה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

